Volume : 1 | Issue : 7 | Dec 2012 • ISSN No 2277 - 8179

Research Paper

Education

KEYWORDS : ભ્રષ્ટ્રાચાર, ગેરરીતિ, દગાખોરી, મુલ્યોના ધોવાણ.

Aadhunik Shikshan Mulyonu Dhovan Ke Ut-than

Amar B Patel

Assistant Professor, Shikshan Bharti College Of Education, Veer Narmad South Gujarat University.

ABSTRACT

પ્રસ્તુત પેપર શક્ષિણ જગતની સાંપ્રતસ્થતિમિં પ્રવુતમાન બદીઓ વશિ ઉલ્લેખ કરે છે જેમાં શક્ષિણમાં વ્યાપેલ ભ્રષ્ટ્રાચાર, ગેરરીતિ, દગાખોરી, સંગાવાદ,અને મુલ્યોના ધોવાણનો નર્દિેશ થયો છે. તેમજ સંસ્કૃતીની થતી અવગણનાનો ઉલ્લેખ થયો છે. પેઢીઓ વચ્ચેના વચિારોની અસમાનતા અને ભવષ્યિની દશિાશુન્યતાને ધ્યાનમાં રાખી શક્ષિણ જગતની બદીઓ નો ઉલ્લેખ થયો છે.અંતે શક્ષિણમાં પુરતી બાબતો નો ઉમેરોકરી સમાનતા સ્થાપવાની વાત કરી છે. જેમાં સંસ્ક્રુતીને પ્રાધાન્ય આપવું તેના જતનની હમિાયત કરી છે.

પ્રસ્તાવના : વર્ષો પહેલા દુનયિાના તત્વચંતિકો એવો મન ધરાવતા હતા કે જગતમાં જેમ જેમ શક્ષિણ વધશે તેમ તેમ જગતની મોટા ભાગની સમસ્યાઓનો અંત થશે. કયાંય કોઇ અજ્ઞાની, ગરીબ કે દુ:ખી નહિરિહે. જગતમાં અજ્ઞાની લોકોનુ જે શોષણ થાય છે તે અટકી જશે પરસ્પર ભાઇચારો અને પ્રેમ વધશે અને આ રીતે પ્રુથ્વી પર સ્વર્ગની સ્થાપના થશે....પણ

ન જાણ્યું જાનકી નાથે કે કાલે સવારે શું થશે.

જુલાઇ 1991 ની નવી ઓધોગકિ નીતિઅિનુસાર ભારતમાં ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્ર્વકિરણના વચિારોનો સમાવેશ થયો. ભારતે આ ત્રણ અશ્ર્વો પર સવાર થઇ પોતાની વકિાસની દશિામાં હરણફાળ ભરી છે અને ભારત વશ્ર્વિની મહાસત્તા બનવાની દશિામાં આગળ વધી રહ્યુ છે એ ખુબજ ગર્વની વાત કહેવાય પરંતુ આ વકિાસની દોળમાં ભારતીય સંસ્ક્રુતનિુ ક્યાંક ધોવાણ થઇ રહ્યુ છે મૂલ્યોનો નાશ થઇ રહયો છે.

એક પ્રખર વચિારક ડી.એચ.લોરેન્સનુ મંતવ્ય છે કે બધી શક્ષિણ સંસ્થાઓનુ શક્ષિણકાર્ય બંધ કરી દેવુ જોઇએ દુનયિામાં સ્કુલો, કોલેજો અને યુનવિર્સટીઓનો પાર નથી. પ્રત્યેક વધિાર્થીની પીઠ પર એ ઉપાડી ન શકે એટલો (પુસ્તકો, ગાઇડો અને ટ્યુશન્સનો) બોજ લાદવામાં આવે છે. એક્બીજાની પાછળ પુરપાટ બધા દોડી રહયા છે અને એ દોડ આખરે ક્યાં લઇ જશે અને ક્યાં જઇને અટકશે એનો કદાચ કોઇને ખ્યાલ કે વચિાર પણ નથી.

વર્તમાન શક્ષિણપ્રથાની કેટ્લીક નકારાત્મક બાજુઓ

1. પદ માટે પદવી :

વર્તમાન શક્ષિણ પ્રથામાં વધિાર્થીને પદવી મેળવવામાં અને શક્ષિણ સંસ્થાઓને પદવી આપવામાં રસ છે. મસમોટી ફી ચુકવી, ગેરમાર્ગે પદવી મેળવવામાં આવે છે અને એનુ કારણ ફક્ત ઉચુ પદ પ્રાપ્ત કરવા પછી જે તે વ્યક્તિએિના લાયક હોય કે નહોય

2. દશિાશુન્યતા :

દરેક વધિાર્થી આજે શક્ષિણનો બોજ લઈ એકબીજા પાછળ દોડી રહ્યા છે. અને પોતે ક્યાં જઈને અટકશે એને કદચ એને પોતાને ખ્યાલ નથી. બસ, બધા જ્યાં જાય છે ત્યાં જવું. અંગ્રેજો દ્વારા આપવામાં આવેલી શક્ષિણ પ્રથાનો આજે પણ અમલ ચાલુ છે જે ફક્ત ક્લાર્કોને જન્મ આપે છે. 10 + 2 + 3 શક્ષિણપ્રથા આજે પણ હયાત છે. સ્નાતક થયા પછી વ_િ્થીઓને ખબર નથી હોતી કે હવે શું કરવુ?

3. શક્ષિણ વ્યાપાર :

“”વ્યાપાર”” નો સામાન્ય અર્થ થાય છે “ નફાના હેતુથી કરવામાં આવતી આર્થકિ પ્રવ્રુત્તિ”

સરકારશ્રી દ્વ્રારા 1991 પછી અપનાવેલ ખાનગીકરણ નીતેએ ઉપરોક્ત વધિાન શક્ષિણ જગત માટે પણ સાચુ કરી બતાવું છે. શક્ષિણનુ ખાનગીકરણ થના શક્ષિણ વ્યાપાર બન્યો છે મોટા-મોટા ઉધ્યોગપતઓિ પોતાની શાળા-કોલેગ સ્થાપી મબલખ નફો કમાઈ છે.

વધિાર્થીઓને આજે ગ્રાહક તરીકે અને શક્ષિણને મંદી વગરનો વ્યાપાર તરીકે જોવામાં આવે છે. આમ કહી શકાય કે શક્ષિણ કે જે પહેલા પુજાતુ હતુ તે આજે લુટાતું જાય છે.

4. ગેરમાર્ગદર્શન:

આજ્નો શક્ષિતિ વ્યક્તિજોિઇ રહ્યો છે કે જેમની પાસે નામની પણ સમજ નથી તેવી વ્યક્તિકિોર્પોરેટર, ધારાસભ્ય, સંસદસભ્ય, મુખ્યમંત્રી અને છેક વડાપ્રધાન પદ સુધી પોતની વગ અને કુટનીતનિા કારણે પહોચી શકે છે અહી એ વ્યકતનિે શક્ષિણ ક્શું બાંધક બનતુ નથી. આવી વ્યકતઓિ ઉચ્ચ પદવી હાંસલ કરી બેફામ રીતે લોકોને ચુસે અને લુંટે છે. એમના માટે કોઇ કાયદો બાધક નથી બધા નીતનિયિમોને નેવે મૂકીને એ જીવે છે. આમ આજ્નુ શક્ષિણ જુવાનોમાં એક ગેરમાર્ગદર્શન પહોચાડી રહ્યુ છે.

5. અસામાજકિ પ્રવૃતવિધિતો વ્યાપ:

વર્તમાન શક્ષિણપ્રથા વધિાર્થીઓને ચોક્ક્સ દશિાનર્દિેશ નથી કરતુ આથી આજ્નો વધિાર્થી પોતાની જરૂરયિાત સંતોસષવા અસામાજકિ પ્રવૃતતિરફ વળ્યો છે. હસિાબોમાં ગડબડ કરવી, ઇ-ક્રાઇમ, છેતરપંડી વગેરે જેવા ગુના વધ્યા છે. અને આ કામ શક્ષિતિ વ્યક્તજિ કરી શકે ન કે અશક્ષિતિ શક્ષિણના કારણે વ્યક્તમિાં સમજદારી નહી પણ ચાલાકી વધી છે. સંઘર્ષ કે શોષણ કરીને પણ એ ધન મેળવવાના ટુંકા રસ્તા શોધી શકે છે અને આથી સમાજમાં ભ્રષ્ટાચાર, કરચોરી, દગાખોરી અને લાગણીશૂન્યતાનું સામ્રાજ્ય વસ્તિરતું જાય છે.

6. આંધળુ અનુકરણ :

પશ્ર્વ્રમિિસંસ્ક્રુતનિુ આંધળુ અનુકરણ પણ વર્તમાન શક્ષિણ પ્રથામાં જોવા મળે છે વળી તેની નકારાત્મક અસરો આજની યુવા પેઢી પર થાય છે. આજનો યુવાવર્ગ શક્ષિણને ગૌણ પ્રવ્રતગિણી તેની અવગણના કરે છે. યોગ્ય આયોજન અભાવે શક્ષિણનુ મહત્વ ધોવાઇ રહયુ છે. પશ્ર્વ્રમિના વકિસતિ દેશો અત્યારે ભારતીય સંસ્ક્રુતનિે અપનાવી રહયા છે ત્યારે ભારતીય લોકો સંસ્ક્રુતનિુ પતન નોતરી રહયા છે.

7. મૂલ્યોનુ ધોવાણ:

વર્તમાન શક્ષિણ પ્રથામાં ફી આપો અને પદવી મેળવોની સ્થતિ જોવા મળે છે. ગુરુ-શષ્યિ વચ્ચે લાગણીના પુલો તુટી પડ્યા છે. અને વધિાર્થીને ગ્રાહક અને શક્ષિકને પગારદાર વ્યક્તિ તરીકે જોવામાં આવે છે. હ્દયા ને કંપાવી મુકે એવું તથ્ય એ છે કે આધુનકિ શક્ષિણ વ્યક્તનિે સુખ, શાંતિ, સમજ કે સમસ્યા મૂક્તનિુ એક પણ સુત્ર આપી શકતુ નથી પરસ્પર અવશ્ર્વિાસ અને સ્વાર્થભાવ જોવા મળે છે.

8. સંસ્ક્રુતનિુ પતન:

ભારતીય સંસ્ક્રુતિ વશ્ર્વિની પ્રાચીનતમ સંસ્ક્રુતઓિ માની એક છે પરંતુ આજનુ શક્ષિણ માળખુ તેને પતન તરફ આગળ લઇ જઇ રહયુ છે. સંસ્ક્રુતઓિ જે-તે વ્યક્તિસિમાજની આગવી ઓળખ છે. શક્ષિણ જગતમાં થતા દશિાહીન પરવિર્તનો અને વ્યાપેલ ભ્રષ્ટાચારને કારણે આપણી સંસ્ક્રુતનિુ પતન થઇ રહયુ છે.

ઉપર મુજબના મુદ્દાઓ શક્ષિણક્ષેત્રમાં ઉડુ ચંતિન માંગી લે છે આપણે કંઇ દશિામાં આગળ વધવું છે કેવી રીતે આગળ વધવું છે અને શું પ્રાપ્ત કરવુ છે એ જો ખબર ન હોઇ તો મંજલિ સુધકિેવી રીતે પહોચી શકાય.

“શક્ષિણનુ અંતમિ ધ્યેય મનુષ્ય કલ્યાણનુ છે”.

” સુખ અને શાંતથિી જીવવું હોય તો એક્લું શક્ષિણ પર્યાપ્ત નથી શક્ષિણની સાથે સમજ અને ઊંડી પરખ પણ હોવી જોઇએ.

ઓશોના મત પ્રમાણે સમજ અને સાચી પરખ માટે વ્યક્તનિુ અંત:કરણ શુધ્ધ અને જાગરુક હોવુ જોઇએ અને જાગ્રુતિઅને સમજ માટે “ ધ્યાન” સવિાય બીજો કોઇ માર્ગ નથી. શક્ષિણની સાથે સાથે વ્યક્તનિે અનુકૂળ ધ્યાનવધિ િશખિવવામાં આવે તો ધરતી પર સ્વર્ગના અવતરણનું સ્વપ્ન અધૂરુ નહી રહે.

સમસ્યાઓથી ભાગતા ફરતા એનુ નરિકરણ નહિઆવે જો આપણે સમસ્યાને સર્જિછે તો નશિકરણ પણ આપણેજ લાવવુ રહયુ. શાખા-કોલેજો બંધ કરવાથી સમસ્યા દૂર નહથિાય પરંતુ શક્ષિણમાં જ જે પુરતું

Volume : 1 | Issue : 7 | Dec 2012 • ISSN No 2277 - 8179

તત્વ છે તેને ઉમેરવામાં આવે માત્ર વિદ્યાર્થીઓજ નહિ પરંતુ શિક્ષકો અને અધ્યાપકો પણ ધ્યાનમાં ઊંડા જાય અને પછી વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ આપે તો દરેક શિક્ષણ સંસ્થા “ગુરુકૂળ” બની જશે.

કોઇ પણ બાબતમાં અતિશયોક્તિ યોગ્ય નથી પરંતુ હા જે ખુટે છે તેને ઉમેરીને સંતુલન ઊભું કરવામાં આવે તો શિક્ષણના માધ્યમથી જ જીવન અને જગતમાં આનંદ , ઉત્સવ અને સમ્રુધ્ધિ લાવી શકાશે.

ઉપસંહાર:

શિક્ષણ એ મનુષ્ય કલ્યાણ માટેનુ માધ્યમ છે. સંસ્ક્રુતિનો પ્રચાર અને પ્રસાર શિક્ષણને આભારી છે અને સંસ્ક્રુતિ એ માનવીની ઓળખ છે જો વ્યક્તિ પોતની ઓળખ ખોઇ બેસે તો તેના જીવતરનો કોઇ અર્થ નથી. શિક્ષણ જગતમાં અમુક બદીઓ છે એનો અર્થ એ નથી કે તેની અવગળના કરવી પરંતુ બદી દૂર કરવી એમા જે ખૂટતુ તત્વ છે “સંસ્ક્રુતિ અને ધ્યાન “ નુ તે ઉમેરવું . સંસ્ક્રુતિનો જતન અને રક્ષણ માટે પણ શિક્ષણમાં સુધારો જરુરિ છે અને મુલ્યોનુ જતન કરવુ એ આપણી આગવી ફરજ થઇ પડે છે.

REFERENCE

1 સાધુ, પ્રેમદાસ વ.(૨૦૦૮) કેળવણીના દાર્શનિક આધારો , અમદાવાદ : અક્ષર પબ્લિકેશન. 2 www.osho.com | 3. www.gujaratsamachar.com